

§ 15 Antagande av Samverkansöverenskommelse Bodens kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden 2022-2024

KS 2021/1137, au § 14

Beslut

1. Kommunstyrelsen antar förslaget till samverkansöverenskommelse för perioden 2022-2024.
2. Överenskommelsen undertecknas för kommunens räkning av kommunstyrelsens ordförande Claes Nordmark (S) och ordföranden för Rådet för trygghet och hälsa Johan Gröhn (C).
3. Samverkansöverenskommelsen följs upp via Rådet för trygghet och hälsa, resultatet rapporteras årligen till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Det sammantagna trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är ett brett samhällsuppdrag som kräver samverkan mellan olika myndigheter, organisationer, civilsamhälle, näringsliv och medborgare. Huvudansvaret för denna samverkansprocess ligger dock hos både kommun och polis.

Polisen har primärt det brottsförebyggande uppdraget. Det trygghetsskapande arbetet är ett bredare uppdrag som handlar om att påverka den upplevda tryggheten. Tillit, förtroende, social förankring och hållbarhet samt delaktighet är några faktorer som har betydelse för den upplevda tryggheten. Polisens arbete baseras på aktuellt regleringsbrev.

För Bodens kommuns del baseras ansatsen på kommunens Trygghetsplan 2021-2023, som bygger på fem huvudområden:

- Tolerans och tillit
- Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS) med fokus på narkotika
- Attraktiv offentlig miljö
- Förbättra ungdomars situation
- Våld i nära relationer

Bodens kommun och lokalpolisområde Luleå-Boden har tagit fram ett förslag till samverkansöverenskommelse (SÖK) för perioden 2022-2024. Avsikten är att därefter gå in i fyraåriga överenskommelser.

Syftet med Samverkansöverenskommelsen (SÖK) är att gemensamt formulera och agera utifrån huvudsakliga inriktningsområden. Parterna koncentrerar sina insatser i bestämda samverkansformer för att nå de

gemensamma målen. Det innebär ett uttryck för en gemensam prioritering, men inte att all annan samverkan utöver målinriktningen ska upphöra.

Det övergripande målet för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet som sker i samverkan mellan Bodens kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden är att öka den upplevda tryggheten bland Bodensarna och minska utsatthet för brott. Prioriterad målgrupp är ungdomar och unga vuxna.

Parterna är överens om att denna SÖK fokuserar på följande huvudsakliga inriktningsområden:

- Insatser mot droger, riskmiljöer och särskilt brottsutsatta områden
- Trafik- och störningsreglerande insatser
- Stöd till tidiga insatser bland ungdomar i risk samt
- Att bygga förtroende för myndigheterna och därigenom verka för ökad tolerans och tillit

Kommunledningsförvaltningens avdelning Demokrati, kommunikation och säkerhets förslag i tjänsteskrivelse 2021-12-01:

1. Kommunstyrelsen antar förslaget till samverkansöverenskommelse för perioden 2022-2024.
2. Överenskommelsen undertecknas för kommunens räkning av kommunstyrelsens ordförande Claes Nordmark och ordföranden för Rådet för trygghet och hälsa Johan Gröhn.
3. Samverkansöverenskommelsen följs upp via Rådet för trygghet och hälsa, resultatet rapporteras årligen till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen/Demokrati,
kommunikation och säkerhet
Kommunstyrelsens ordförande
Ordföranden för Rådet för trygghet och hälsa

Samverkansöverenskommelse Bodens kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden 2022–2024

Trygghetsmätningarna visar att bodensarnas upplevda otrygghet ökar. Vi måste skapa en positiv utveckling tillsammans, genom trygghetsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder. Myndigheter, organisationer, civilsamhälle, näringsliv och Boden invånare behöver tillsammans arbeta för ett Boden i positiv utveckling. Det goda arbetet som utförs måste synliggöras.

Boden ska vara en trygg och säker stad att både bo i och vistas i. För att uppnå detta samverkar Bodens kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden genom en samverkansöverenskommelse för ett tryggare Boden. Arbetet ska bedrivas långsiktigt och uthålligt.

FÖR BODENS KOMMUN

Johan Gröhn
kommunråd
ordförande för Rådet för trygghet och hälsa

Claes Nordmark
kommunråd
kommunstyrelsens ordförande

FÖR LOKALPOLISOMRÅDE LULEÅ-BODEN

Petra Hinterthaler
Lokalpolisområdeschef

**BODENS
KOMMUN**

Polisen

Metod

Huvuduppdraget för samverkansöverenskommelsen är att skapa ett tryggt och säkert Boden genom att:

- arbeta förebyggande¹
- samverka i enlighet med lagstiftning i våra verksamheter samt
- särskilda satsningar; hantera planerade och akuta situationer

Arbetet i samverkan ska utföras genom att med stöd i forskning och beprövad erfarenhet samt aktuella lägesbilder analysera bakomliggande orsaker (riskfaktorer) och förebygga eller hantera dessa. Insatserna kan vara såväl situationella som sociala och inrikta sig på indikerad, selektiv eller universell nivå, och ska som rutin föregås av en behovs-/orsaksanalys i syfte att åstadkomma mesta möjliga nytta med insatsen.

En viktig del i trygghetsarbetet i en kommun är att bygga kunskap och samverkansformer för att kunna ta fram aktuella lägesbilder. Metoderna kan vara olika, men det som vi i Bodens kommun arbetar med i samverkan med andra aktörer är Effektiv samordning för trygghet (EST), varifrån resultaten kanaliseras till Operativa trygghetsgruppen (OTG).

Vi arbetar även med situationell respektive social prevention. Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås. Social prevention inriktar sig på att reducera benägenheten att begå brott utifrån ett fokus på bakomliggande orsaker, riskfaktorer i förhållande till individers möjliga utveckling mot kriminalitet. Arbetet och val av insatser sker på *indikerad*, *selektiv* eller *universell* nivå.

Aktiviteter

Aktiviteter beskrivs i bilagd verksamhetsplan till denna överenskommelse och revideras årligen.

Övergripande uppföljning och utvärdering

Uppföljning av SÖK sker årligen samt när överenskommelsen upphör. Verksamhetsplanen med de olika målområdena samt aktiviteter ingår i uppföljningen. Respektive verksamhet genomför uppföljning av sina delar. Uppföljningen sammanställs av Trygghetsskapande och brottsförebyggande gruppen (TBG) och lämnas dels till Rådet för trygghet och hälsa, dels till Polisen (lokalpolisområdet Luleå-Boden).

¹ Definition av förebyggande arbete: åtgärder som görs för att ett visst beteende eller skada/problem inte ska uppstå. Det innebär att åtgärderna riktar in sig på att minska riskfaktorer och att öka skyddsfaktorer.

**BODENS
KOMMUN**

Polisen

Uppföljning och utvärdering sker genom analys av olika relevanta undersökningar såsom SCB:s medborgarundersökning, den nationella trygghetsundersökningen, folkhälsoenkäten, Polisens uppföljning av brottsutveckling grupperat på brottstyper, Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP), skolhälsoenkät och annan tillämplig statistik.

Det huvudsakliga målet att öka upplevd trygghet stäms av gentemot SCB:s Medborgarundersökning, med indikatorn att index för upplevd trygghet ska uppgå till lägst 60 för alla redovisade grupper senast år 2024.

Vad gäller utsatthet för brott stäms detta av gentemot Polisens statistik för brottsutveckling, område B1, med indikatorn att antalet anmälda brott ska minska.

Aktiviteter i verksamhetsplanen resurssätts i ordinarie verksamhetsplanering och utvärdering sker då inom ramen för ordinarie uppföljning med sammanställning via TBG.

Kommunikation

Parternas enskilda kommunikation sker på sådant sätt som stödjer SÖK:s syfte. Vid gemensamma insatser inom ramen för SÖK sker samråd kring kommunikation, baserat på samma principer som gäller vid samverkan kring kriskommunikation. SÖK kommuniceras via parternas ordinarie kanaler.

Dokumentation

Årlig verksamhetsplan för SÖK dokumenteras genom att biläggas denna överenskommelse.

Lägesbeskrivning och analys

Av Polisens data om brottsutveckling framgår att antalet anmälda brott mot person (B1) inom Bodens kommun över de senaste åren legat på en relativt jämn nivå. Under perioden jan-jul 2021 ligger brottsnivåerna lägre än den gjort de senaste åren, möjligen kopplat till pandemin.

Det är värt att notera att vissa typer av brott främst upptäcks som en följd av riktade insatser från Polisens sida. Sådana brott är exempelvis trafik- eller drogrelaterade. Andra typer av brott såsom våld- eller tillgreppsbrott anmäls i högre utsträckning från tredje person.

Under de senaste åren har ett antal grövre våldsbrott förövats i Boden/Luleå-området. Dessa kan förutsättas ha gjort avtryck i invånarnas upplevelse av trygghet. I ett transparent samhälle skapas vår omvärldsbild dessutom inte enbart av det vi själva direkt upplever, utan i hög utsträckning även av det vi delges i informationsflödet från bekanta eller från media. Det kan därför vara troligt att även rapporteringen av grova brott på andra håll i landet påverkar upplevelsen av trygghet lokalt.

I SCB:s Medborgarundersökning för 2019 bröts en uppåtgående trend sedan 2014 avseende upplevd trygghet. Undersökningens svarsindex för trygghet sjönk från 60 (2018) till 55 (2019) och därefter vidare till 51 (2020). Index är dock fortfarande högre än när ökningen inleddes 2014 (47). Undersökningen visar vidare att män upplever mindre otrygghet än kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och män har emellertid minskat från 9 enheter (2018) till 3 (2020). Gruppen unga 18-29 år är mest otrygga.

**BODENS
KOMMUN**

Polisen

Otryggheten visar sig även på andra sätt. Den nationella folkhälsoenkäten visade 2018 att det var betydligt fler kvinnor (37%) än män (8%) som ofta eller ibland avstått från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad. Resultaten visar att den största oron (55%) ses för kvinnor i åldrar 16-29 år. Vid enkät tillfällena 2014 och 2018 visar resultaten samma könsskillnad vid bägge tidpunkter.

Kompletterande information har hämtats från Nationella Trygghetsundersökningen (NTU) och den fråga som analyserats handlar om upplevd otrygghet vid utevistelse på kvällen. Även den undersökningen visar på ovan redovisad könsskillnad mellan kvinnor och män samt att rapporterad otrygghet är ca 40% bland kvinnor 16-24 år. I åldrar upp till 34 år fanns en ökande grad av egenrapporterad utsatthet för hot och misshandel än tidigare år.

Med hänvisning till att den största otryggheten återfinns bland de yngre åldersgrupperna och framför allt bland kvinnor dras slutsatsen att huvudfokus bör läggas på ungdomars och unga vuxnas situation.

Samverkansformer

Rådet för trygghet och hälsa (RTH)

Bodens kommuns råd för trygghet och hälsa (RTH) är ett kunskaps- och sammanhangsskapande samverkansorgan. Rådet sammanträder fyra gånger per år och arbetar tematiskt, bl a baserat på Trygghetsplanen. I RTH ingår representanter för kommunstyrelsen, kommunens förvaltningschefer samt vissa avdelningschefer, Polisen, VD för Bodenbo och verksamhetsansvarig för Företagarna Boden. Rådets ordförande och vice ordförande utses av kommunstyrelsen. För Polisens del medverkar kommunpolis alternativt biträdande chef LPO. Vidare ingår kommunens samordnare för folkhälsa och trygghet.

Trygghets- och brottsförebyggande gruppen (TBG)

TBG arbetar med att stödja genomförandet av Trygghetsplanen, arbeta fram förslag till SÖK, utvärdera SÖK, samverka med andra kommunala instanser samt att agera strategiskt utifrån fastslagen gemensam inriktning. I TBG ingår kommunens samordnare för trygghet, representanter för kommunens förvaltningar och Polisen. För Polisens del medverkar kommunpolis alternativt gruppchef Ingripande verksamheten (IGV).

Operativa trygghetsgruppen (OTG)

OTG är ett nätverk av andra aktörer i samhället som är en viktig del i att vara "känslspröt" ute i kommunen. Nätverket möts varje månad i ett frukostmöte som företagarföreningen står för. Aktörer som finns med är de som finns ute bland medborgarna som privata fastighetsägare, Bodenbo, företagarföreningen, handeln, väktarbolag, polisen samt kommunala verksamheter i form av gata, park, fastighet, parkeringsvakt, socialtjänst, kultur och fritid. Arbetet i gruppen är proaktivt på det sättet att eventuella störningar i framtid tas upp och tas med till respektive organisation/verksamhet. Men också genom att identifiering av nya störningar lyfts in till EST och därmed behandlas i TBG.

Våldsbejakande extremism (VBE)

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som genom våld, eller genom att understödja att andra använder våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

**BODENS
KOMMUN**

Polisen

En kommunal strategisk samordningsfunktion finns hos avdelningen kultur, fritid och ungdom (KFU) inom kommunledningsförvaltningen. Uppdraget är att på en strategisk nivå leda och samordna arbetet mot våldsbejakande extremism internt och med externa parter. Det finns en VBE-nätverk med personal från socialtjänsten, skolan, kultur och fritid samt polisen. Arbetet mot våldsbejakande extremism är en del av det brottsförebyggande arbetet och är också en del i den kommunala lägesbilden.

BODENS
KOMMUN

Bilaga till Samverkansöverenskommelse 2022-2024 Bodens kommun – Lokalpolisområde Luleå-Boden

Bilaga 1: Verksamhetsplan 2022

Bakgrund

Målet för det trygghetsskapande och förebyggande arbetet som bedrivs i samverkan mellan Bodens kommun och Lokalpolisområde Luleå-Boden är att öka den upplevda tryggheten bland bodensarna och minska utsattheten för brott.

I ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete kan med fördel fler aktörer engageras i en samverkan, exempelvis civilsamhälle, näringsliv, andra myndigheter och allmänhet i övrigt. Samverkansöverenskommelsen mellan Bodens kommun och Lokalpolisområdet ska överväga möjligheten till en utökad samverkan med andra aktörer.

Prioriterade samverkansområden 2022

Parterna är överens om att denna SÖK huvudsakligen fokuserar på att arbeta med ungdomars och unga vuxnas situation. Där ingår exempelvis

- insatser mot droger, riskmiljöer och särskilt brottsutsatta områden
- trafik- och störningsreglerande insatser
- stöd till tidiga insatser bland ungdomar i risk samt
- att bygga förtroende för myndigheterna och därigenom verka för ökad tolerans och tillit.

Aktiviteter som listas här är sådana som lyfts fram och utvecklas för att göra skillnad jämfört med tidigare. Att en annan sedan tidigare bedriven verksamhet inte nämns är inte detsamma som att den ska upphöra. Resurssättning sker inom respektive verksamhet.

1. Insatser mot droger, riskmiljöer och särskilt brottsutsatta områden

Mål för området:

Åtgärderna ska leda till att successivt minska tillgången till och användningen av tobak, alkohol och narkotika, att färre hamnar i drogmissbruk samt att vi når en nolltolerans mot doping. Vidare ska offentliga miljöer upplevas mer tilltalande och tryggare, risker i samband med publikdragande evenemang hanteras systematiskt och skadegörelse anmäls/åtgärdas snabbt.

Prioriterade åtaganden 2022:

Informationsinsatser om drogfrågor (ANDTS/SANT) riktas till föräldrar respektive barn och ungdomar.

Insatserna genomförs av AUF i samverkan med SOC, KFU och Polisen. I första hand riktas insatser till grundskolan. På sikt önskvärt att även kunna omfatta gymnasieskolan och

BODENS
KOMMUN

Polisen

vuxenutbildningen.

Aktiviteter fastställs inom AUF:s verksamhetsplanering.

Aktiviteter för att trygga vistelse i offentlig miljö, särskilt i samband med riskkvällar och arrangemang. Särskilt fokus läggs på ungdomar i risk.

Insatserna genomförs av SOC i samverkan med Miljö & Bygg, KFU och Polisen.

Aktiviteter fastställs inom SOC resp SBF-Tillsyns verksamhetsplanering.

2. Trafik- och störningsreglerande insatser

Mål för området:

Åtgärderna ska leda till att successivt minska störningar, risker och konflikter relaterade till motorburen ungdom.

Prioriterade åtaganden 2022:

Uppsökande verksamhet vid samlingsplatser för motorburen ungdom

Insatserna genomförs av Polisen i samverkan med KLF-KFU och SOC samt fastighetsägare och närboende.

Informationsinsatser till föräldrarna via skolorna

Insatser genomförs av Polisen i samverkan med KLF-KFU och AUF.

3. Stöd till tidiga insatser bland ungdomar i risk

Mål för området:

Åtgärderna syftar till att barn och ungdomars trygghet och välbefinnande ska öka samt att deras delaktighet och inflytande ska stärkas. Grundtanken är att barn och ungdomar vill och kan påverka sin egen och samhällets utveckling. Genom tidiga insatser i samverkan mellan alla berörda parter förebygger vi att ungdomar etableras i utanförskap.

Prioriterade åtaganden 2022:

Att utveckla arbetet med sociala insatsgrupper (SIG).

Insatserna genomförs av SOC i samverkan med Polisen.

Aktiviteter fastställs inom SOC verksamhetsplanering.